

**O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIY VA O'RTA MAXSUS TA'LIM VAZIRLIGI
QARSHI MUHANDISLIK-IQTISODIYOT INSTITUTI**

Ro'yxatga olindi
№ 82
" 29 " 08 2022 y.

**YER HUQUQI VA KADASTR ASOSLARI
FANI SILLABUSI**

Bilim sohasi:	300 000	Muhandislik, ishlov berish va qurilish sohalari
Ta'lim sohasi:	310 000	Ishlab chiqarish va ishlov berish sohalari
Ta'lim yo'nalishi:	5311500	Geodeziya, kartografiya va kadast (qurilish)

Qarshi-2022

Ushbu fan sillabusi o'quv reja, ishchi o'quv reja va fan dasturi asosida tuzildi.

Tuzuvchi:
Qilichev Z.M. – "Geodeziya, kadastr va yerdan foydalanish" kafedrasining o'qituvchisi

Taqrizchilar:
G'ofirov M.J. – Qarshi muhandislik iqtisodiyot instituti "Geodeziya, kadastr va yerdan foydalanish" kafedrasida o'qituvchisi.
Eshonqulov R. – Qarshi muhandislik iqtisodiyot instituti "Ekologiya va atrof-muhit muhofazasi" kafedrasining mudiri.

Fan sillabusi Qarshi muhandislik-iqtisodiyot institutining "Geodeziya, kadastr va yerdan foydalanish" kafedrasining 2022 yil 08.22. dagi 1 son yig'ilishida hamda "Geologiya va konchilik ishi" fakulteti Uslubiy Komissiyasining 2022 yil 08.27. dagi 1 son yig'ilishida muhokama qililib, tasdiqlangan.

Institut Uslubiy Kengashining 2022 yil 08.29. dagi 1 son yig'ilishi qarori bilan o'quv jarayonida foydalanishga tavsiya etilgan.

O'quv uslubiy boshqarma boshlig'i: Sh.R. Turdiyev

Fakultet uslubiy komissiyasi raisi: M.M. G'ofirov

Kafedra mudiri: G'.N. Aliqulov

"Yer huquqi va kadastr asoslari" fani sillabusi

Fan (modul) kodi EHKA.3208	O'quv yili 2022-2023	Semestr 5	ECTS krediti 5
Fan (modul) turi Majburiy	Ta'lim tili o'zbek		Haftalik dars soati 4
Fanning nomi	Auditoriya mashg'ulotlari (soat) 60	Mustaqil ta'lim	Jami yuklama
Yer huquqi va kadastr asoslari	90		150

O'qituvchi haqida ma'lumot

Kafedra nomi	Geodeziya, kadastr va yerdan foydalanish		
O'qituvchilar Ma'ruzachi	F.I.SH. Qilichev Zaynobbiddin Mirzayevich	Telefon nomeri +998935791972	e-mail zaynobbiddinqilichev1972@gmail.com
Amaliy mashg'ulot	Qilichev Zaynobbiddin Mirzayevich	+998935791972	zaynobbiddinqilichev1972@gmail.com

I. Fanning mazmuni

Fanni o'qitishdan maqsad – Geodeziya, kartografiya va kadastr bakalavr ta'lim yunalishi talabalarni O'zbekiston Respublikasida yerga bo'lgan mulkchilik shakillari, yuridik va jismoniy shaxslarning yer uchastkalariga bo'lgan mulk huquqining vujudga kelishi va ularning huquq va majburiyatlarini o'rganish.

Fanning vazifasi- Yer munosabatlarini tartibga soluvchi normativ huquqiy hujjatlar bilan tanishish hamda O'zbekiston Respublikasining yer resurslari potensialini o'rganish kuzatish va baholash ishlarini nazariy usulbiy va amaliy jihatdan mukammal uzlashtirishidir.

II. Fan o'qitilishining natijalari (shakllanadigan kompetentliklar)

Fanni o'zlashtirish natijasida talaba:

O'zbekiston Respublikasining qonun hujjatlarida yer tuzish, kadastr va shaharsozlik faoliyati ehtiyojlar uchun turli xil obyektlar kartalarini tuzish. Yerdan foydalanish va uni muhofaza qilish sohasida munosabatlarni tartibga soluvchi miyoriy hujjatlarining mazmunini bilish haqida tasavvur va bilimga ega bo'lishi;

O'zbekiston Respublikasida yer munosabatlarini rivojlantirish tendensiyalari. Yer asaslari – qonun hujjatlari. Yerni, imoratlarni va inshootlarni davlat ro'yxatiga olish bo'yicha kadastr ishlarini olib borish. Kadastr ma'lumotlarni har xil va boshqa maqsadlarda tahlil qilish va qo'llashni ko'nikmalariga ega bo'lishi;

III. Ta'lim texnologiyalari va metodlari:

- ma'ruzalar;
 - interfaol keys-stadilar;
 - seminarlar(mantiqiy fikrlash, tezkor savol-javoblar);
 - guruhlarda ishlash;
 - taqdimotlarni qilish;
 - individual loyihalar;
 - jamoa bo'lib ishlash va himoya qilish uchun loyihalar
- Yo'natilishning o'ziga xos xususiyatlari dasturni interfaol usullarda o'zlashtirishni taqazo qiladi. Bunda asosiy e'tibor auditoriya mashg'ulotlarida va mustaqil tayyorgarlikda o'zlashtiriladigan chuqurlashtiriladigan nazariy bilimlarga hamda ob'ektiv jarayonlar va hodisalarga nisbatan dunyoqarashni shakllantirishda ma'ruza mashg'ulotlariga katta o'rin ajratiladi.

Dastur materiallarini o'zlashtirish to'rt xil:

- muammoli mavzular bo'yicha;

- mustaqil o'zlashtirishi murakkab bo'lgan bo'limlar bo'yicha;
- ta'lim oluvchilarda alohida qiziqish uyg'otuvchi bo'limlar bo'yicha;
- ma'ruzalarni interfaol usulda o'qitish yo'li bilan;
- mustaqil ta'lim olish va ishlash, kollektivlar va munozaralar jarayonida o'zlashtiriladigan bilimlar bo'yicha mashg'ulotlar o'tkazish yo'li bilan amalga oshirishni nazarda tutadi.

Mustaqil tayyorgarlik jarayonida talaba adabiyotlar, internet materiallari va meyoriy hujjatlar bilan ishlashni uddalashni namoyon qilishi, auditoriya mashg'ulotlari paytida qabul qilingan ma'lumotlarni mushohada qilish va mustaqil ijodiy qarorlar qabul qila olish qobiliyatlarini ko'rsatishi zarur.

Fanni o'zlashtirishda masofadan o'qitish (modul platformasi), darslik, o'quv qo'llamalar va ma'ruzalar matnlarining elektron versiyalari, ma'ruzalar o'qish, video-audio mashg'ulotlar va elektron resurslar (Internet tarmog'i orqali) dan foydalaniladi.

Dastur talabalar bilimini reyting-nazoratidan foydalanadigan o'quv jarayonini tashkil qilishning kredit-modul tizimi tamoyillari asosida amalga oshadi.

IV. Fan tarkibi (ma'ruza mashg'ulotlari)

№	Mavzular	Qisqacha mazmuni		soat
		5-semestr		
1	Yer huquqi fani maqsadi va vazifalari.	Yer huquqi fani maqsadi va vazifalari.	Yer huquqi fani maqsadi va vazifalari.	2
2	Yer huquqining manbalari	Yer huquqining manbalari	Yer huquqining manbalari	2
3	Yer huquqi munosabatlarining tushunchasi va turlari	Yer huquqi munosabatlarining tushunchasi va turlari	Yer huquqi munosabatlarining tushunchasi va turlari	2
4	Yer munosabatlarini huquqiy tartibga solish usullari.	Yer munosabatlarini huquqiy tartibga solish usullari.	Yer munosabatlarini huquqiy tartibga solish usullari.	2
5	Yer munosabatlarining tushunchasi va tasnifi.	Yer munosabatlarining tushunchasi va tasnifi.	Yer munosabatlarining tushunchasi va tasnifi.	2

3	Ro'yxatga olish xujjatlari tuplash va ulami yuritish uslubiyati bilan tanishish	4
4	Fermer xo'jaligi yer mayonlarini ro'yxatga olish	2
5	Korxonada muassasa va tashkilotlarda yer hisobini yuritish	2
6	Fermer xo'jaligi hududida yer hisobini yuritish	2
7	Xo'jalik bo'yicha o'rta bantet ballarini aniqlash	2
8	Yer uchastkalariga bo'lgan huquqlarni davlat ro'yxatiga olishni rad etish uchun asoslar bilan tanishish	2
9	Yer uchastkalariga bo'lgan mulk huquqlarni, shu jumladan servitutlar to'g'risidagi bitimlar va bu huquqlarga doir boshqa cheklashlarni davlat ro'yxatiga olish tartibi bilan tanishish.	4
10	Yer uchastkalariga bo'lgan huquqlarni davlat ro'yxatiga olish vaqtida tuman (shahar) yer kadastri daftari kiritiladigan ma'lumotlar tartibi bilan tanishish	4
11	Respublika bo'yicha yer resurslarining xolati to'g'risidagi Milliy hisobotni tuzish	
Jami:		30

Amaliy mashg'ulotlar multimedia qurilmalari bilan jihozlangan auditoriyada bir akademik guruhga bir professor o'qituvchi tomonidan o'tkazilishi zarur. Mashg'ulotlar faol va interaktiv usullar yordamida o'tilishi, mos ravishda munosib pedagogik va axborot texnologiyalar qo'llanilishi maqsadga muvofiq.

V. I. Laboratoriya ishlarini tashkil etish bo'yicha ko'rsatmalar.

Fan bo'yicha laboratoriya ishlari namunaviy o'quv rejada ko'zda tutilmagan.

V. II. Kurs loyhasini tashkil etish bo'yicha uslubiy ko'rsatmalar.

Fan bo'yicha kurs ishlari namunaviy o'quv rejada ko'zda tutilmagan

VI. Mustaqil ta'lim va mustaqil ishlar

Mustaqil ta'lim uchun tavsiya etiladigan mavzular:

1. Davlat yer kadastri to'g'risidagi normativ huquqiy hujjatlar mazmuni va mohiyati
2. Noqishloq xo'jalik korxonalarini yerlarini ruyxatga olish va hujjatlarini rasmiylashtirish
3. Sug'oriladigan hududlarda tuman yer balansini tuzishning o'ziga xos xususiyatlari

6	Yer qonunchiligining asosiy prinsiplari.	Yer qonunchiligining asosiy prinsiplari.	2
7	O'zbekiston Respublikasida yerning huquqiy normalari va yer munosabatlarining rivojlanirish.	O'zbekiston Respublikasida yerning huquqiy normalari va yer munosabatlarining rivojlanirish.	2
8	Yer xuquqiy munosabatlarining subyektlari.	Yer xuquqiy munosabatlarining subyektlari.	2
9	Yer -xuquqiy munosabatlar obyektini sifatida	Yer -xuquqiy munosabatlar obyektini sifatida	2
10	O'zbekistonda yer xuquqining vujudga kelishi va rivojlanishi	O'zbekistonda yer xuquqining vujudga kelishi va rivojlanishi	2
11	O'zbekiston Respublikasida yer qonunchiligining tasnifi.	O'zbekiston Respublikasida yer qonunchiligining tasnifi.	2
12	O'zbekiston Respublikasida yer munosabatlarini tartibga solishchi qonunlar	O'zbekiston Respublikasida yer munosabatlarini tartibga solishchi qonunlar	2
13	Yerga egalik qilishning obyektlari va subyektlari	Yerga egalik qilishning obyektlari va subyektlari	2
14	Yerga egalik	Yerga egalik	2
15	Yerga egalik va yerdan foydalanuvchilarning xuquq va majburiyatlari	Yerga egalik va yerdan foydalanuvchilarning xuquq va majburiyatlari	2
Jami:			30

Amaliy mashg'ulotlar

No	mavzular	soat
5-semestr		
1	Respublikamizda davlat yer kadastri yaratish va yuritishning xuquqiy asoslarini belgilavchi normativ-xuquqiy hujjatlar bilan tanishish	4
2	Yer uchastkalariga bo'lgan xuquqlarni ro'yxatga olish	2

4. Tuman yer resurslari va davlat kadastrı hududiy xızmati boshlig'ining xuquq va majburiyatlari
 5. Viloyat va Respublikada yuritiladigan yer kadastrining mazmuni va vazifalari. Viloyatda yer kadastriga oid ishlarnı tashkil etish
 6. Respublikada yer kadastrı ishlarini tashkil etish. Respublika yagona yer fondidan oqılona foydalanishni tashkil etish
 7. Viloyatda yer balansini tuzish va tasdiqlash. Viloyatda yer baholash ishlarini tashkil etish va o'tkazish
 8. Respublikada yer balansini tuzish va tasdiqlash. Respublika bo'yicha yer resurslarining holati to'g'risidagi Milliy hisobotni tuzish
 9. Chet mamalakatlarda yuritilayotgan yer kadastrı tajribalari
 10. Davlat yer kadastrini yuritishda qishloq xo'jaligiga mo'ljallangan yerlarning o'ziga xos xususiyatlari
 11. Davlat yer kadastrini yuritishda aholı punktlari yerlarning o'ziga xususiyatlari
 12. Davlat yer kadastrini yuritishda sanoat, transport, aloqa, mudofaa va boshqa maqsadlarga mo'ljallangan yerlarning o'ziga xos xususiyatlari
- Mustaqil o'zlashtiriladigan mavzular bo'yicha talabalar tomonidan referatlar tayyorlash va uni taqdimot qilish tavsiya etiladi. uchashtalarini berish mexanizmlari.

VII. Talabalar bilimini baholash mezonlari va kreditlarnı olish uchun

talablar

Fanga oid nazariy materiallar ma'ruza mashg'ulotlarini ma'ruzalarda ishtirok etish va kredit-modul platformasi orqali ma'ruzalarnı mustahkamlash hamda belgilangan test savollariga javob berish orqali amalga oshiriladi.

Amaliy va laboratoriya mashg'ulotlari bo'yicha amaliy ko'nikmalar hosil qilish va o'zlashtirish mashg'ulotlarga to'liq ishtirok etish va modul platformasi orqali topshiriqlarnı bajarish natijasida nazorat qilinadi.

Mustaqil ta'lim mavzulari modul platformasi orqali berilgan mavzular bo'yicha topshiriqlarnı bajarish (test, referat va boshqa usullarda) bajariladi.

Fan bo'yicha talabalar test usulida oraliq nazorat va og'zaki (yoki test) usulida yakuniy nazorat topshiradilar.

Talabalar bilimni O'zbekiston Respublikasi OO'MTVning 2018 yil 9 avgustdagi 9-2018-son buyrug'i bilan tasdiqlangan "Oliy ta'lim muassasalarida talabalar bilimini nazorat qilish va baholash tizimi to'g'risidagi Nizom" asosida baholanadi.

Talabalar bilimni quyidagi mezonlar asosida:

talaba mustaqil xulosa va qaror qabul qiladi, ijodiy fikrlay oladi, mustaqil mushohada yuritadi, olgan bilimini amalda qo'llay oladi, fanning (mavzuning) mohiyatini tushunadi, biladi, ifodalay oladi, aytib beradi hamda fan (mavzu) bo'yicha tasavvurga ega deb topilganda — 5 (a'lo) baho;

talaba mustaqil mushohada yuritadi, olgan bilimini amalda qo'llay oladi, fanning (mavzuning) mohiyatini tushunadi, biladi, ifodalay oladi, aytib beradi hamda fan (mavzu) bo'yicha tasavvurga ega deb topilganda — 4 (yaxshi) baho;

talaba olgan bilimini amalda qo'llay oladi, fanning (mavzuning) mohiyatini tushunadi, biladi, ifodalay oladi, aytib beradi hamda fan (mavzu) bo'yicha tasavvurga ega deb topilganda — 3 (qoniqarli) baho;

talaba fan dasturini o'zlashtirmagan, fanning (mavzuning) mohiyatini tushunmaydi hamda fan (mavzu) bo'yicha tasavvurga ega emas deb topilganda — 2 (qoniqsiz) baho bilan baholanadi.

Yakuniy nazorat turini o'tkazish va mazkur nazorat turi bo'yicha talabani bilimini baholash o'quv mashg'ulotlarini olib bormagan professor-o'qituvchi tomonidan amalga oshiriladi.

Fan dasturida berilgan baholash mezonlari asosida fanni o'zlashtirgan talabalarga tegishli ta'lim yo'nalishi (magistratura mutaxassisligi) o'quv rejasida ushbu fanga ko'rsatilgan kredit beriladi.

VIII. Asosiy va qo'shimcha o'quv adabiyotlar hamda axborot manbalari

Asosiy adabiyotlar

1. Konstitutsiya Respubliki Uzbekistan. – T.: O'zbekiston, 2003.
2. Zemelniy kodeks Respubliki Uzbekistan. – T.: Adolat, 2004.
3. Zemelnoye pravo. Bogolyubov S.A. – M.: 2004.
4. Zemelnoye pravo. Yusupova Z.G. Uchebnoye posobiye. Kazan, 2014g. – 224 s.
5. Zakonodatelniye osnovi ekologicheskoy politiki gosudarstva: sistema i klassifikatsiya, problemi kodifikatsii. Fayziyev SH.X. / Davlat va huquq., 2003. – №3.
6. "Ekologiya huquqi" Darslik. Mas'ul muharrir: M.B. Usmonov. – T.: O'zbekiston yozuvchilar uyushmasi – Adabiyot jam'armasi nashr, 2001.
7. Zemelnoye pravo: obshaya chast: prakticheskoye rukovodstvo / YE.V. Parukova; M-vo obrazovaniya Respubliki Belarus. Gomelskiy gos. Un-t im.F. Skorini. – Gornel: GGU im.F. Skorini, 2016. – 43s.
8. "Osnovi Gosudarstvennogo kadastra" Dacheva Y.A.: Uchebnoye posobiye dlya VUZov TASI 2015g.
9. Geodezicheskoye raboti pri zemleustroytve Denisova YE.S.: ucheb, posobiye po napravleniyu podgotovki 21.03.2002 "Zemleustroytvo i kadastr" – Penza: PGUAS, 2016.- 116s.

Qo'shimcha adabiyotlar

1. Vremenniye metodicheskoye ukazaniya po inventarizatsii zemel selskix naselennix punktov v Respublike Uzbekistan Uzgeodekadastr. GKKNP 18-018-99. – Toshkent, 2002. – 49s.
2. Vremennoye rukovodstvo po ustanovleniyu granits gorodov i poselkov dlya vedeniya gosudarstvennogo zemelnogo kadastra. Uzgeodekadastr. GKKNP 18-048-02. – Toshkent, 2002. – 11s.
3. Yediniy klassifikator zemel naselennix punktov Respubliki Uzbekistan Uzgeodekadastr. GKKNP 18-010-98. – Toshkent, 2008. – 15s.
4. Zemelniy fond Respubliki Uzbekistan. T. Goskomzemgeodezkadastr. 2020 g

Axborot manbaalari

1. <http://www.lex.uz>
2. <http://www.igis.land.ru> – Informatsionniy «Kadastr».
3. <http://parliament.gov.uz/ru/laws/adopted>
4. <http://www.prim.ru/articles/>
5. https://www.norma.uz/novoe_v_zakonodatelstve
6. <https://regulation.gov.uz/uz/document/>
7. <https://buxgaller.uz>
8. ygk.uz/sites/default/files/2016-2020.doc
9. <http://ced.uz/uzbekistanu-neobhodima-agrarnaya-reforma>
10. <http://www.myshared.ru>
11. www.worldwater.org/
12. <http://www.un.org/esa/search/>